

18 oktober 2021

Uitgave van de Leido Academy, het thema-netwerk voor LevenLang Leren

Artikel 7.25 (nadere toelatingseisen): herstelwerkzaamheden (Variawet / kanttekeningen Leido)

De trouwe lezers van onze nieuwsbrieven hebben gemerkt dat we stevig aan de slag zijn geweest met het geven van kritiek op de Variawet, en dan specifiek betreffende het artikel 7.25 van de WHW voor de nadere vooropleidingseisen voor het hoger onderwijs. De andere delen van die Variawet hebben we maar aan andere partijen overgelaten, om te bezien waar eventuele fouten zijn aan te geven. In januari is het wetsvoorstel volledig en uitgebreid door ons geanalyseerd na het aannemen ervan door de Tweede Kamer inclusief een tweetal amendementen die op de val-reep waren ingediend, met alle gevolgen van dien. Vervolgens is mede op basis daarvan in de Eerste Kamer een set met vragen aan de minister gesteld. De antwoorden leken ons niet echt bevredigend maar de EK kon uiteindelijk niets anders doen dan akkoord gaan.

Vragen TK-Commissie OCW aan de minister

Echter, in augustus hebben we nog eens alle kanttekeningen op een rijtje gezet in een LeiDocument¹. De Vaste Commissie voor OCW van de Tweede Kamer heeft dit stuk na intern overleg naar minister Van Engelshoven gestuurd met een verzoek om een reactie, gelet op hetgeen door ons als Leido als zodanig nadrukkelijk wordt aangekaart. Op 12 oktober is haar brief met de antwoorden aan de Tweede Kamer gestuurd².

Reactie van de minister op zaken uit LeiDocument 73

De brief van minister Van Engelshoven kent eigenlijk twee componenten nl. waar ze aangeeft de kanttekeningen van onze kant over te gaan nemen, met daarnaast met een analyse van de andere zaken waarin ze niet wil meegaan. In deze PamflAd wordt de tekst gegeven die betrekking heeft op de eerste component. Voor de tweede component wachten we eerst de reactie van de Vaste Commissie voor OCW af, aangezien van die kant formeel de vragen aan de minister zijn gesteld, om te horen of men daarmee tevreden is dan wel meer informatie wil hebben.

Wat dat laatste betreft kan zonder meer worden gesteld dat er nog wel werk aan de winkel is, niet alleen wat de voorgestelde wettekst betreft, maar vooral met betrekking tot de effecten ervan op de toegankelijkheid van het hoger onderwijs. Er kunnen situaties ontstaan die tot grote verwarring bij de vooropleidingen gaan leiden, zonder goed te bezien wat het belang van de a.s. studenten is. De amendementen die aan het eind van de behandeling van de Variawet waren ingediend, gaan uit van allerlei goede bedoelingen, maar dat betekent nog niet dat in de praktijk op de juiste wijze invulling aan de onderliggende gedachten kan en zal worden gegeven.

Dus hieronder de tekst van de brief, samen met het eerste deel van de inhoudelijke reactie. Zoals gesteld, zullen we, als meer bekend is over het standpunt van de Vaste Commissie voor OCW, in een volgende nieuwsbrief hieraan een vervolg geven.

Brief minister

Hier de opliggende brief van de minister. Daaruit wordt duidelijk dat er een reparatie nodig is van hetgeen nu in het wetsvoorstel voor artikel 7.25 staat. Het is niet helder wanneer dit gebeurt, maar aangezien het voorstel per 1 januari wordt ingevoerd, mag het niet te lang duren, om te

¹ Zie LeiDocument 73, bij www.leidoacademy.nl/nieuwsbrieven-stukken/ in de linkse kolom.

² Zie op dezelfde pagina als bij voetnoot 1, in de middelste kolom.

voorkomen dat er met een onjuiste wetgeving dient te worden gewerkt (en bepaalde groepen studenten zich niet in 2022 kunnen inschrijven).

De minister geeft toe dat er fouten zijn gemaakt die ‘...door de haast tijdens de behandeling van de twee amendementen in uw Kamer onopgemerkt zijn gebleven’. Dat is juist een van de belangrijkste kritiekpunten van onze kant nl. dat het kennelijk mogelijk is om na een traject waarbij ook sprake is van een internetconsultatie en adviezen van allerlei kanten, simpelweg nog even snel aan het eind ingrijpende veranderingen aan te brengen. Deze vallen dan buiten de procedure om experts ernaar te laten kijken... met gevolgen die nu zijn te constateren. Opmerkelijk, zonder meer.

Hier dus de brief, met tussendoor cursief van onze kant een paar opmerkingen.

“Hierbij stuur ik u de reactie op het verzoek van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap om een reactie te geven op de brief van Stichting Leido over de consequenties naar aanleiding van het invoeren van de Variawet hoger onderwijs. Tijdens de behandeling van de Variawet hoger onderwijs in uw Kamer zijn twee amendementen ingediend door de leden Van der Molen en Paternotte met betrekking tot artikel 7.25 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW)

Ten eerste een amendement waarmee wordt bewerkstelligd dat een instellingsbestuur kan bepalen of de in de Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs (Ratho) vastgelegde nadere vooropleidingseisen worden toegepast.

Ten tweede een amendement over het niet langer bij ministeriële regeling aanwijzen van opleidingen die deficiënte studenten toelaten. Beide amendementen zijn door uw Kamer aangenomen.

Een soort van het terugkaatsen van de bal: U had als Kamer ook zelf goed kunnen onderzoeken of de amendementen wel leiden tot een correcte aanpassing van het wetsvoorstel...

Sinds april 2021 is er in brede samenstelling overleg over de implementatie van het nieuwe artikel 7.25 WHW. Bij dit overleg zijn onder andere de Vereniging Hogescholen, de Vereniging van Universiteiten, de studenten- en scholierenbonden, DUO, Studielink, BiOND en Studiekeuze123 aanwezig. In deze samenstelling worden afspraken gemaakt over de wijze waarop in de praktijk zal worden omgegaan met de mogelijkheid die het nieuwe artikel 7.25 WHW biedt.

Uiteraard zullen we dit overleg gaan volgen, als daarvan stukken openbaar worden gemaakt (en we nemen aan dat dit gebeurt, gelet op het feit dat het parlement mag ingrijpen als het handelen van hogescholen en universiteiten niet conform de ‘regels van het spel’ lijkt te zijn.

Overigens missen we dit rijtje het LICA. Voor de goede orde: BiOND is de nieuwe naam van de fusievereniging van decanen en leerlingbegeleiders.

Onduidelijkheden of zorgen kunnen binnen de bestaande overlegstructuur door de betrokken partijen worden opgeworpen.

Het is dus voorstelbaar dat er een formeel aanspreekpunt komt voor het overleg dat de minister noemt, een permanent overleg naar we aannemen aangezien de consequenties van bepaalde besluiten vaak een aantal jaren voorbereiding kent en de effecten ook pas na een flink aantal jaren merkbaar zijn – en aanleiding kunnen zijn om een regeling terug te draaien. De vingers van allerlei experts moeten dus wel aan de OCW-polsen kunnen worden gehouden.

Ik dank de Stichting Leido voor het delen van de opmerkingen over de consequenties die de Variawet hoger onderwijs volgens haar heeft. De punten die in het Lei-Document van augustus 2021 uiteengezet worden heb ik zorgvuldig bekeken en afgewogen.

Een zevental punten uit het document wijzen terecht op enkele technische onvolkomenheden in het nieuwe artikel 7.25 WHW, die door de haast tijdens de behandeling van de twee amendementen in uw Kamer onopgemerkt zijn gebleven. Het herstel van deze omissies zal gebeuren middels het wetsvoorstel Verzamelwet OCW III 20##.

Zaken die dan worden hersteld

Hier het deel uit de bijlage bij de brief van de minister, betrekking hebbende op de zaken die in ieder geval worden overgenomen. Zoals eerder in deze nieuwsbrief gemeld, zullen we op het andere deel in een volgend PamflAd ingaan als de Vaste Commissie voor OCW zich over de antwoorden van de minister heeft gebogen en al dan niet heeft aangegeven akkoord te gaan met hetgeen ze in de brief hebben aangetroffen. Er is nog zeker veel bij aan te tekenen, denken we, maar we wachten dus eerst even af.

De nummering hieronder sluit aan bij de behandeling van alle kanttekeningen in LeiDocument 73.

- 1 Leido schrijft dat er enkel wordt gesproken over studenten en niet over diegenen die als extraneus willen worden ingeschreven.

Het is niet de bedoeling geweest dat door de woordkeuze in het amendement de nadere vooropleidingseisen niet langer gelden voor extranei. De groep extranei zal via een nota van wijziging bij het wetsvoorstel Verzamelwet OCW III 20## in de betreffende artikelliden worden toegevoegd.

- 2 Gesteld wordt dat gebruik van 'studenten' in eerste en tweede lid niet correct is, omdat degenen die zich willen inschrijven op dat moment nog niet de status van student hebben.

Het is juist dat degenen die zich willen inschrijven op dat moment nog niet de status van student hoeven te hebben. In de artikelen 7.34, 7.36 en 7.37 WHW wordt gebruik gemaakt van de formulering 'de inschrijving als student' en 'de inschrijving als extraneus'. De bewoording van artikel 7.25 WHW zal in lijn worden gebracht met deze artikelen, middels voornoemde nota van wijziging.

- 3 Leido geeft aan dat in tegenstelling tot de andere leden van artikel 7.25 WHW, alleen in het vierde lid gebruik wordt gemaakt van de toevoeging 'aspirant' bij het woord student.

Zoals aangegeven onder punt 2 zal de bewoording van artikel 7.25 WHW worden aangepast middels voornoemde nota van wijziging.

- 4 Leido onderstreept het belang dat aanpassingen in de WHW worden gezien op de consequenties voor daaraan gerelateerde regelingen en verwijst hierbij specifiek naar de Ratho.

De definitiebepalingen in de Ratho worden in lijn gebracht met de WHW.

- 6 Dit punt komt overeen met hetgeen is vermeld onder punt twee.

Ik verwijs naar mijn reactie bij punt 2.

- 14 De Ratho koppelt de nadere vooropleidingseisen aan 'kandidaten'. Dit zijn, volgens de definitiebepalingen in de Ratho, alleen degenen die zich voor de propedeutische fase van een bepaalde opleiding willen aanmelden of laten inschrijven. De Ad-opleiding kent echter geen propedeutische fase.

De tekst van de Ratho wordt aangepast.

- 17 Leido wijst erop dat het nieuwe artikel 7.25 WHW een aantal taal- en stijlfouten bevat.

Redactionele aanpassingen worden middels het wetsvoorstel Verzamelwet OCW III 20## doorgevoerd.

Afrondend

Het is in ieder geval goed om te merken dat het mogelijk is – maar wel met veel moeite en via allerlei omwegen – om dit soort omissies te constateren en vervolgens te laten herstellen. Maar het is en blijft knagen, de wijze waarop nu is gehandeld rond een wetsvoorstel met allerlei zeer verregaande gevolgen als er niet juist met bepaalde artikelen wordt omgesprongen. Er zijn daarnaast nog steeds artikelen in de WHW die verkeerd worden gebruikt, in de wetenschap dat ze snel aan te passen zijn.

We blijven dit allemaal volgen, met dank aan degenen die meedenken. Mocht u ook iets hebben gezien dat een vorm van correctie verdient, laat het ons weten.